

Lunds universitet
Språk- och Litteraturcentrum, Nordiska språk
SVEK11
Martin Nilsson

C-uppsats
VT2008

Internetforumspråk i ett åldersperspektiv

Handledare: Gunlög Josefsson

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Syfte.....	3
1.2 Disposition.....	3
2 Bakgrund.....	4
2.1 Grundläggande begrepp.....	4
2.2 Internetforum.....	5
2.3 Tidigare forskning.....	6
3 Teori och metod.....	7
3.1 Teoretisk bakgrund till analysmodellen.....	7
3.2 Undersökta språkdrag.....	9
3.3 Kvantitativa och kvalitativa metoder.....	11
4 Material.....	11
4.1 Undersökta forum.....	11
4.2 Urval av inlägg.....	12
4.3 Åldersproblematik.....	12
5 Analys.....	13
5.1 Meningsnivå.....	13
5.1.1 Utelämnning av subjekt.....	13
5.1.2 Utelämnning av verb och formellt subjekt i frågesatser.....	15
5.2 Ordnivå.....	16
5.2.1 Slarvfel.....	16
5.2.2 Okonventionella stavningar.....	18
5.2.3 Asteriskuttryck.....	21
5.3 Teckennivå.....	21
5.3.1 Okonventionell interpunktion.....	21
5.3.2 Utelämnade mellanrum.....	24
5.3.3 Gemener istället för versaler.....	26
5.3.4 Symboler som ersätter ord.....	27
5.3.5 Smilisar.....	28
6 Sammanfattning och slutdiskussion.....	29
Litteratur.....	33

1 Inledning

Att diskutera och debattera via internetforum är en populär kommunikationsform som lockar deltagare i alla åldrar. Inget ämne verkar vara för litet eller för stort för att tas upp, och därför diskuteras allt från små datorproblem till stora livskriser. Den stora variationsrikedomen bland diskussionsämnena lockar användare med olika bakgrund till forumen, och under rätt förutsättningar fungerar dessa som en digital mötesplats för åsiktsutbyte över generationsgränserna.

Personer i olika åldrar kommer till internetforumen med olika förutsättningar och tidigare erfarenheter när det gäller digital kommunikation. Den yngre generationen är uppvuxen med datorer, och för dem är kommunikation via internet en naturlig del av vardagen. Äldre generationer har däremot varit tvungna att lära sig använda och utnyttja datorer och internet i ett senare skede av livet och har kanske inte lika stor erfarenhet av annan digital kommunikation som t.ex. chatt och instant messaging. Detta är några av anledningarna till att det kan vara befogat att anta att yngre och äldre datoranvändare använder internetforumen på olika sätt och att forumspråket hos yngre och äldre har olika inspirationskällor och kanske därför skiljer sig åt.

Under en tidigare undersökning av internetforum (Nilsson & Weckman 2007) märkte jag att det finns en stor individuell skillnad i hur forumdeltagare väljer att använda språket i sina inlägg. Vissa använder ett språk som påminner om annan datorkommunikation som t.ex. chatt med ett lexikon och en syntax som är tydligt talspråksinspirerade. Andra skriver på ett sätt som mer följer den traditionella skriftspråksnormen med ett språk som påminner om tidningarnas officiella skriftspråk. Den stora frågan som dök upp under denna tidigare undersökning var därför om dessa olika sätt att uttrycka sig på kan ha ett samband med forumskribenternas ålder, vilket jag har för avsikt att undersöka i denna uppsats.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är alltså att få svar på om det finns ett samband mellan hur språket i internetforuminlägg ser ut och skribentens ålder, samt vad det i så fall är som karakteriserar inlägg skrivna av yngre respektive äldre forumdeltagare. En hypotes som jag arbetar efter i undersökningen är att inlägg skrivna av äldre forumdeltagare innehåller ett språk som mer följer den traditionella skriftspråksnormen, medan yngre forumdeltagares inlägg innehåller ett mer okonventionellt språk, som oftare bryter mot denna skriftspråksnorm genom språkdrag som anses vara typiska för kommunikation via datorer.

1.2 Disposition

I nästa avsnitt av uppsatsen presenteras relevant bakgrundsfakta om kommunikation via

internetforum. Avsnitt 3 innehåller en teori- och metodgenomgång medan urvalet av primärmaterialet till undersökningen presenteras i avsnitt 4. Avsnitt 5 utgörs av själva analysen av det insamlade materialet, och uppsatsen avslutas med en sammanfattning och en slutdiskussion kring resultaten.

2 Bakgrund

Detta avsnitt innehåller bakgrundsfakta om kommunikation via internetforum. I delavsnitt 2.1 presenteras några för uppsatsen viktiga begrepp, och i 2.2 förklaras hur diskussionerna på internetforumen går till i praktiken. Avsnittet avslutas med en presentation av relevant tidigare forskning.

2.1 Grundläggande begrepp

Internetforum eller diskussionsforum är termer som brukar användas för den kommunikationsform som undersöks i denna uppsats. Jag kommer härnäst att genomgående använda termen internetforum eller bara kort forum (se delavsnitt 2.2 för presentation av internetforumkommunikation). Vidare kommer termen *datordialoger* att genomgående användas som ett sammanfattande begrepp för all modern teknikbaserad kommunikation. Begreppet innefattar förutom internetforum även kommunikationsformer som t.ex. e-post, chatt, instant messaging och sms. Datordialoger kallas ibland för datorförmedlad kommunikation, och ibland används även termen datormedierad kommunikation, som är en översättning av engelskans computer-mediated communication (ofta förkortat CMC).

Två viktiga begrepp när man diskuterar datordialoger är *synkron kommunikation* respektive *asynkron kommunikation*. Med synkron kommunikation menas att sändare och mottagare är aktiva samtidigt medan asynkron kommunikation innebär att sändare och mottagare inte är aktiva samtidigt och alltså kommunicerar vid olika tidpunkter (Severinson Eklundh 1997:119f). Exempel på synkron kommunikation är chatt och instant messaging medan sms och e-post är exempel på asynkron kommunikation. Kommunikationen via internetforum kan också sägas vara asynkron.

Ett annat viktigt begrepp för denna uppsats är *skriftspråksnorm*. Hypotesen i undersökningen är som nämnts att äldre forumdeltagare förväntas använda ett språk som ligger närmare den traditionella skriftspråksnormen. Med denna skriftspråksnorm menar jag den kodifierade norm som efterföljs i det officiella skriftspråket och som man finner i böcker som *Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden* (2000) och *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket* (2006). Alla normer i dessa böcker är dock inte lika fasta, och i *Svenska skrivregler* (2000:11) talar man om två typer av regler: dels de som relativt fasta som t.ex. att man bör ha stor bokstav i början av

meningar, dels de som fungerar mer som rekommendationer än regler som t.ex. om man bör ha punkt vid förkortningar. Prototypen för vad jag här kallar traditionell skriftspråksnorm är språket som man finner i exempelvis morgontidningar. Det ska dock påpekas att jag inte lägger någon som helst värdering i användandet av okonventionella språkdrag som bryter mot denna skriftspråksnorm, och jag menar inte heller att denna norm på något sätt skulle vara mer korrekt än det språk med okonventionella drag som man har funnit i tidigare undersökningar av datordialoger.

2.2 Internetforum

Internetforum är som sagt en plats på internet där personer kan diskutera och debattera med varandra. Forumen är normalt indelade i ett antal ämneskategorier med varierande innehåll. Varje ämneskategori är i sin tur indelad i samtalstrådar som vem som helst på forumet kan skapa. Detta görs genom att man skriver ett inlägg innehållande t.ex. en fråga som man vill ha svar på eller väcka debatt kring. Sedan kan andra forumdeltagare svara på detta inlägg och på så sätt fortsätter sedan kommunikationen. Internetforumen skiljer sig från många andra typer av datordialoger genom att det inte råder någon egentlig platsbrist eller tidsbrist vid producerandet av inläggen, vilket kan tänkas påverka språket i dessa. Med avsaknad av platsbrist menas att det inte finns någon gräns för hur många tecken man kan skriva i ett inlägg, vilket det finns i vissa andra former av datordialoger. Med avsaknad av tidsbrist avses det faktum att det inte råder samma tidspress under producerandet av nya inlägg på internetforum som det gör vid exempelvis chatt och annan synkron kommunikation. Även det faktum att inläggen sparas på nätet efter producerandet kan tänkas påverka språket i dessa.

Kommunikationen via internetforum är som tidigare nämnts ett exempel på asynkron kommunikation. Eftersom vem som helst kan svara på någon annans inlägg rör det sig ofta om kommunikation mellan ett stort antal deltagare. Syftet med kommunikationen kan sägas vara antingen informationsrelaterat eller socialt relaterat (se Collin 2005:71ff).

Inriktningarna på de olika internetforumen är högst varierande. Det finns allt från mycket specialinriktade forum, där personer med gemensamma intressen diskuterar och debatterar till mer allmänna forum, där man i stort sett kan diskutera vad man vill. Också när det gäller antalet forumdeltagare och användaraktivitet är variationen stor mellan olika forum. De flesta forumen kräver medlemskap (som oftast är gratis) för att man ska få delta i diskussionerna med egna inlägg, och vissa forum kräver att man är medlem för att man överhuvudtaget ska få komma in på forumet och läsa andras inlägg. Vidare har olika forum ofta egna regler gällande inläggens språk och innehåll. Det kan t.ex. vara att diskussionerna bara får ske på svenska eller att inget grovt språk eller stötande material får lov att förekomma i inläggen. Normalt finns det så kallade moderatörer som fungerar som ansvariga för att dessa regler efterföljs. Dessa har befogenhet att bland annat radera

inlägg som bryter mot reglerna och stänga av forumdeltagare.

2.3 Tidigare forskning

I takt med internetanvändandets ökning under 2000-talet har också intresset kring forskning av det svenska språket i datorialoger ökat. Dock är det ofta språket i t.ex. chattkommunikation som undersöks, och även om en del undersökningar av språket på internetforum har gjorts är det fortfarande ett relativt outforskat område.

I Hård af Segerstad (2002) undersöks fyra olika former av synkrona och asynkrona datorialoger. Dessa är chatt och instant messaging (synkrona) samt e-post och sms (asynkrona). Undersökningen utgår bland annat ifrån hypotesen att de synkrona kommunikationsformerna uppvisar en mer talspråksliknande svenska än de asynkrona. Resultatet av undersökningen visar dock att även de asynkrona formerna av datorialoger innehåller drag som brukar förknippas med talspråk och/eller synkrona datorialoger. Bland annat hittades följande språkdrag (Hård af Segerstad 2002:257):

- okonventionell/utelämnad interpunktion
- stavning med endast gemener
- talspråksstavningar
- stavfel
- strykningar (bland annat av subjekt, verbfraser och prepositioner)
- okonventionella förkortningar
- informellt ordval (bland annat dialektala uttryck)

Även de undersökta kommunikationsformer som saknade begränsning för antal skrivna tecken visade sig innehålla ovanstående drag.

Mycket av forskningen kring datorialoger verkar utgå ifrån att kommunikation via datorer i första hand är ett fenomen som rör ungdomar och att det typiska språket för datorialoger är en sorts ungdomsspråk. Därför har det gjorts få undersökningar där även en äldre grupp datoranvändares kommunikation har undersökts, och i de undersökningar av svensk forumkommunikation ur ett åldersperspektiv som faktiskt har gjorts har en yngre grupp ofta jämförts med en allmän, ej åldersspecifierad grupp.

I Collins (2005) undersökning av debattinlägg i ämnet diabetes på svenska internetforum visar det sig att ungdomsforumen (där minst 77 % av skribenterna var 24 år eller yngre) karakteriseras av en större användning av okonventionella språkdrag än de allmänna forumen. Collin menar att det framförallt är okonventionella språkdrag som medvetet används för att förmedla en informell och talspråksimiterande stil som man finner i ungdomsforumen. Dessa drag är okonventionell stavning och interpunktion samt utelämnning av obligatoriska versaler. Drag som är vanligt förekommande i

hela materialet är subjektlösa meningar, slag- och slarvfel samt utelämnade mellanrum, som enligt Collin är sådana språkdrag som helt enkelt uppkommer när man vill skriva snabbt och informellt. Vidare visar undersökningen att förekomster av speciella drag på teckennivå (t.ex. smilisar och symboler som ersätter ord) är relativt få. Det är just Collins modell för textanalys av internetforum som jag har utgått ifrån i denna uppsats, och i delavsnitt 3.1 nedan beskrivs hur jag har anpassat modellen efter denna undersöknings utgångspunkter.

I Karlsson (2007) jämförs chattar och internetforum, och ett av delmålen är att finna svar på frågan om språkbruket skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper. Därför jämförs foruminlägg skrivna av tre olika grupper: en yngre grupp (från ett forum riktat till ungdomar), en äldre grupp (från ett forum riktat till åldersgruppen 45 år och äldre) samt en ej åldersspecifierad grupp. Jämförelsen visar bland annat att både den äldre och den yngre gruppen använder till synes omotiverade förkortningar i sina inlägg och att den äldre gruppen använder fler vedertagna förkortningar än den yngre. Vidare visar jämförelsen att den äldre gruppen oftare använder sig av en fullständig, traditionell interpunktionsteknik medan det istället är vanligt i den yngre gruppen att använda sig av en ofullständig interpunktion i sina inlägg.

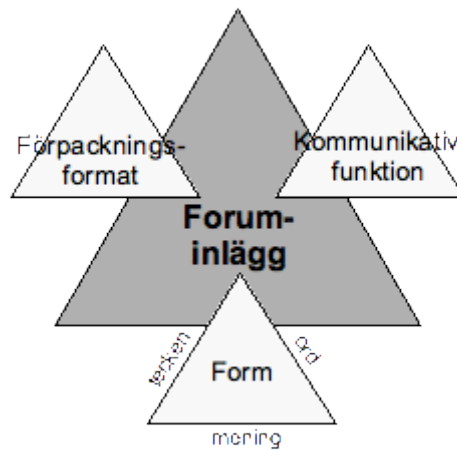
3 Teori och metod

Genom att både kvantitativt och kvalitativt undersöka förekomsten av en rad okonventionella språkdrag i internetforuminlägg hämtade från två olika åldersgrupper hoppas jag kunna besvara denna uppsats frågeställning om det finns ett samband mellan hur språket i internetforuminlägg ser ut och skribentens ålder. Samtliga undersökta språkdrag är sådana som anses vara typiska för datordialoger. På så sätt undersöks både hypotesen att den yngre gruppen använder sig av fler språkdrag som man hittar i andra datordialoger och hypotesen att den äldre gruppen i högre utsträckning följer den traditionella skriftspråksnormen. Det första delavsnittet nedan utgörs av en kort teoretisk bakgrund till analysmodellen som jag har utgått ifrån i undersökningen. I 3.2 presenteras de undersökta språkdragen medan de ovan nämnda kvantitativa och kvalitativa metoderna berörs i 3.3.

3.1 Teoretisk bakgrund till analysmodellen

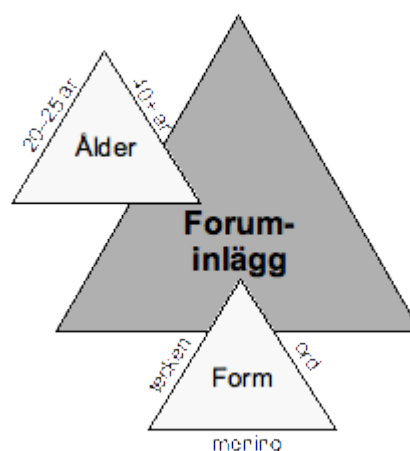
Som tidigare nämnts använder jag i min undersökning en metod som utgår ifrån Collins (2005) analysmodell för språklig undersökning av internetforum. Denna modell är i sin tur inspirerad av bland annat Hellspong & Ledins (1997) analysmodell för texter. Collins modell, som återges i en förenklad version i figur 3.1 nedan (se Collin 2005:51ff för en mer detaljerad genomgång av modellen), består av tre olika utgångspunkter som representeras av figurens förpackningsformat,

kommunikativ funktion och form. Med förpackningsformat avses vilken typ av internetforum inläggen återfinns i, med utgångspunkt i de deltagare, den verksamhet och det kommunikationssätt som utmärker forumen. Med kommunikativ funktion avses inläggens ämne, syfte och komposition. Med form avses inläggens språkliga yta på menings-, ord- och tecknivå.

Figur 3.1 Collins (2005:52) analysmodell för undersökning av internetforuminlägg i en förenklad version.

Collin delar in foruminläggen i kategorier baserade på förpackningsformat och kommunikativ funktion och undersöker sedan den språkliga formen i dessa kategorier. Eftersom jag i denna undersökning endast kommer att kategorisera inläggen efter skribenternas ålder är de två övre trianglarna ointressanta för min undersökning. Däremot är triangeln form högst relevant eftersom jag i denna uppsats avser att undersöka två olika åldersgruppers internetforuminlägg ur ett strikt formperspektiv. Det är alltså den språkliga ytan som undersöks och inte aspekter som inläggens innehåll eller kommunikativa syfte. Figur 3.2 visar en modifierad version av Collins analysmodell som är anpassad till denna uppsats utgångspunkter.

Figur 3.2 Anpassning av Collins analysmodell till denna undersökning.

Formtriangeln i modellen består alltså av meningsnivå, ordnivå och teckennivå, vilka är de tre nivåer som de undersökta språkdragen är hämtade ifrån (se nästa delavsnitt). I figuren har det särskilt markerats att det är två åldersbestämda gruppers inlägg som jämförs med varandra (20-25 år och 40 år eller äldre).

3.2 Undersökta språkdrag

De okonventionella språkdrag som undersöks i Collins metod tycks ge en bra bild av hur internetforuminlägg förhåller sig till den traditionella skriftspråksnormen, vilket är anledningen till att metoden valdes. Dock har jag i min analys till en viss del använt en något annorlunda kategorisering av några av dragen jämfört med Collin. De undersökta språkdragen är följande:

- meningsnivå: utelämnning av subjekt, utelämnning av verb och formellt subjekt i frågesatser
- ordnivå: slarvfel, okonventionell stavning, asteriskuttryck
- teckennivå: okonventionell interpunktion, utelämnade mellanrum, gemener istället för versaler, symboler som ersätter ord, smilisar

På meningsnivå har jag alltså sökt efter två olika typer av utelämnningar i materialet. Den första typen är *utelämnning av subjekt* som handlar om fall där initialt subjekt är underförstått och därmed struket, och satsen alltså inleds med det finita verbet (t.ex. *Kollade på tv igår*). Jag har bara undersökt strukna subjekt i fundamentalspositionen och inte strukna subjekt i positionen direkt efter det finita verbet.¹ I undersökningen av draget *utelämnning av verb och formellt subjekt i frågesatser* har jag letat efter frågor i materialet där verbet *är* eller *finns* samt det formella subjektet *det* är struket (t.ex. *Någon som kan hjälpa mig?*).

På ordnivå har jag bland annat sökt efter *slarvfel* i stavningen, vilket innebär fall där skribenten bedöms ha stavat på ett sätt som avviker från normen omedvetet på grund av slarv under skrivprocessen. Det rör sig således om fall där skribenten bedöms känna till den korrekta stavningen av ordet som är felstavat och även bedöms ha upptäckt slarvfelet vid en genomläsning av sitt inlägg. Sammanlagt har jag letat efter sex olika typer av slarvfel: utelämnade bokstäver/tecken, överflödiga bokstäver/tecken, fel bokstäver/tecken, omkastade bokstäver/tecken, utelämnade ord samt överflödiga ord.² Kategorin utelämnade ord ska särskiljas från de undersökta utelämnningarna på meningsnivå, då de senare bedöms vara avsiktligt gjorda av skribenten.

Ett annat undersökt språkdrag på ordnivå är okonventionell stavning som handlar om fall där skribenterna mer eller mindre medvetet har valt att stava på ett sätt som bryter mot den traditionella skriftspråksnormen. Jag har i min undersökning valt en annan indelning än Collin och delar in

1 I Collin (2005) framgår det inte om även utelämnning av subjekt i positionen direkt efter det finita verbet ingår i språkdraget, men i samtliga exempel från hennes material är det subjekt i fundamentalspositionen som har utelämnats.

2 Collin delar in slarvfelen i åtta kategorier. Jag har dock valt att slå ihop Collins överflödiga bokstäver och överflödiga tecken till en kategori vid namn överflödiga bokstäver/tecken. Vidare har jag slagit ihop omkastade bokstäver och felpplacerade mellanslag till omkastade bokstäver/tecken.

stavningarna i följande fyra kategorier: vardagliga uttalsstavningar, okonventionella uttalsstavningar, okonventionella förkortningar och emfatiska stavningar.³ Till vardagliga uttalsstavningar räknas stavningsvarianter som är talspråkshärmande och accepterade i vardaglig stil och därmed finns med som alternativformer i *Svenska Akademiens ordlista* med anmärkningen *vardaglig*. Exempel är *dom* istället för *de/dem* och *dej* istället för *dig*. Till de okonventionella uttalsstavningarna räknas övriga talspråkshärmande stavningar, som alltså inte finns med som alternativformer i *Svenska Akademiens ordlista*. Exempel på detta är *me* istället för *med* och svaga verb i preteritum utan ändelse som t.ex. *städa* istället för *städade*. Med okonventionella förkortningar menas okonventionella stavningar vars främsta syfte är att använda ett mindre antal tecken när man skriver. Som exempel kan nämnas *oxå* istället för *också* och *iofs* istället för *i och för sig*. Emfatiska stavningar innebär stavningar där versaler eller upprepning av samma bokstav används i emfatiskt syfte som t.ex. *JÄTTEMYCKET* och *stoor*.

Jag har även valt att räkna språkdraget *asteriskuttryck* till ordnivån i min undersökning (Collin räknar det här draget till teckennivån). Med asteriskuttryck avses ord för känslor och handlingar som förmedlar icke-verbal information till läsaren och skrivs inom asterisker (t.ex. **glad** och **kram**).

Ett av de undersökta dragen på teckennivå är *okonventionell interpunktion* som behandlar användning av skiljetecknen punkt, kommatecken, utropstecken, frågetecken, kolon samt semikolon som bryter mot interpunktionsnormen. Jag delar in språkdraget i fyra kategorier: utelämnad interpunktion, upprepade punkter, upprepade/blandade fråge- och utropstecken samt överflödigt mellanrum före skiljetecken.

Draget *utelämnade mellanrum* behandlar de fall i materialet där normalt obligatoriska mellanrum har utelämnats. De fall av utelämnade mellanrum som jag har letat efter är mellanrum efter skiljetecken, mellanrum mellan ord samt mellanrum före och efter parenteser. Draget *gemener istället för versaler* behandlar i sin tur de fall i materialet där liten bokstav har använts på ställen där man normalt förväntar sig stor bokstav (i början av meningar och vid egennamn).

De två sista språkdragen på teckennivå, *symboler som ersätter ord* och *smilisar*, handlar om användning av symboler på ett sätt som man ofta finner i olika sorters datordialoger. Till symboler som ersätter ord räknas de fall där tecken som +, =, & o.s.v. har använts istället för ord. Smilisar (smileys på engelska) är teckenkombinationer som förmedlar icke-verbal information om känslor och sinnesstämningar till läsaren som t.ex. :-) och :- (.

3 Collin delar in de okonventionella stavningarna i tre kategorier: talspråkliga stavningar (som utgörs av både vardagliga och okonventionella uttalsstavningar enligt min definition ovan), kreativa stavningar (lekfulla stavningar som t.ex. *hejzan* istället för *hejsan* och *oxå* istället för *också*) samt emfatiska stavningar (se definition ovan).

3.3 Kvantitativa och kvalitativa metoder

De kvantitativa metoderna som har använts vid undersökningen av ovanstående språkdrag består främst av beräkningar av de olika dragens frekvens hos de två åldersgrupperna. Beräkningar som visar andel inlägg innehållande de olika dragen kommer att presenteras för grupperna liksom siffror för antal belägg av de respektive språkdragen i absoluta tal, men eftersom materialet från de båda grupperna är olika stort räknat i antalet ord kommer också en annan metod att användas. Denna går ut på att visa hur vanligt förekommande de olika dragen är i förhållande till ordmängden i de två åldersgrupperna och på så sätt få fram jämförbara siffror. Jag kallar denna beräkningsmetod för ”andel av ordmängd” i analysen, och den används vid alla språkdrag som har minst 30 belägg i hela materialet. Liksom de utvalda språkdragen är de kvantitativa undersökningsmetoderna starkt inspirerade av Collin (2005).

Den kvalitativa metoden går ut på att med hjälp av exempel från inläggen visa hur de olika språkdragen används i de två åldersgrupperna och på så sätt bland annat tydliggöra skillnader och likheter mellan grupperna.

4 Material

I min undersökning har totalt 504 internetforuminlägg samlats in och analyserats. I detta avsnitt presenteras först de forum som inläggen är hämtade ifrån. Sedan följer en förklaring av hur urvalet av inläggen har gått till samt en diskussion om åldersproblematiken i denna urvalsprocess.

4.1 Undersökta forum

De två forum som de undersökta inläggen i denna uppsats är hämtade ifrån är *Lunarstorms Diskus* (www.lunarstorm.se) och *Passagens Debatt* (debatt.passagen.se). Dessa forum valdes eftersom de är två stora och populära forum av allmän karaktär, där man kan diskutera i stort sett vad man vill.

Lunarstorm är en stor svensk så kallad webbcommunity med en rad olika tjänster som erbjuds medlemmarna. En av dessa tjänster är forumavdelningen Diskus. Lunarstorm är främst inriktat till ungdomar, men även en hel del äldre deltagare debatterar på forumet. För att få skriva och läsa inlägg krävs alltså att man är medlem, vilket man blir genom en snabb registrering, som är gratis. Antalet ämnen att välja mellan är mycket stort, och för varje inlägg som skrivs syns skribentens användarnamn, ålder och kön.

Passagen är en svensk webbportal som precis som Lunarstorm tillhandahåller många olika tjänster. Forumavdelningen Debatt kräver varken medlemskap eller registrering för att man ska få läsa och skriva inlägg. Som en följd av detta syns inte skribenternas ålder för andra forumdeltagare,

utan det är endast det namn som man väljer att ange när man skickar iväg sitt inlägg som andra kan se.

4.2 Urval av inlägg

Totalt har alltså 504 inlägg från Lunarstorms Diskus och Passagens Debatt samlats in och använts som underlag i undersökningen. Hälften av inläggen är skrivna av personer i åldern 20–25 år och den andra hälften av personer som är 40 år eller äldre (se tabell 4.1 nedan). Inläggen har sparats i en textfil för varje åldersgrupp som sedan har fungerat som primärmaterial i undersökningen.⁴

	<i>Antal inlägg</i>	<i>Antal ord</i>		<i>Antal inlägg</i>	<i>Antal ord</i>
Lunarstorm (20-25)	126	5 846	Lunarstorm (40+)	126	7 267
Passagen (20-25)	126	8 299	Passagen (40+)	126	6 613
Totalt (20-25)	252	14 145	Totalt (40+)	252	13 880

Tabell 4.1 Antal inlägg och antal ord i det undersökta forummaterialet.

Inläggen från Lunarstorms Diskus är hämtade från varierande ämneskategorier och samtalstrådar för att få en stor spännvidd över olika diskuterade ämnen. Vid insamlandet sökte jag helt enkelt igenom olika samtalstrådar på forumet för att finna inlägg skrivna av skribenter som passade in i någon av åldersgrupperna.

Insamlandet från Passagens Debatt krävde en annan metod eftersom information om skribenternas ålder inte fanns att tillgå. Där samlades istället inlägg in från två speciella samtalstrådar, nämligen trådarna 20+ och 45+ vilka man finner under ämneskategorin *Ålder*. Samtalstråden 20+ är menad som en mötesplats för personer i åldern 20–25 år som vill diskutera olika ämnen med jämnåriga forumdeltagare. På motsvarande sätt är tråden 45+ menad som en plats där personer som är 45 år eller äldre kan diskutera och debattera valfria ämnen.

4.3 Åldersproblematik

Ett uppenbart problem när det gäller urvalet av material är att man inte kan vara säker på att forumdeltagarnas åldersangivelser stämmer överens med verkligheten. Man kan tänka sig att anonymiteten på internet gör det lättare för folk att lämna osanna uppgifter om ålder och dylikt. Det är omöjligt att med säkerhet kunna bedöma hur utbrett detta fenomen egentligen är på internetforum, men jag har vid insamlandet av materialet antagit att den absoluta majoriteten av användarna på Lunarstorm är ärliga och uppger sin verkliga ålder vid registreringen och att de allra

⁴ Det som har sparats och undersökts i varje inlägg är själva huvudtexten och därmed inte rubriker, citat från andra inlägg och internetsidor samt användarsignaturer. I de fall där rubrikutan har använts till att skriva början på den första meningen i inlägget har denna text räknats med som en del av inläggets huvudtext.

flesta skribenterna på Passagens Debatt håller sig till den samtalstråd som är avsedd för deras egen åldersgrupp. Det som jag har gjort för att minimera risken att eventuella felaktiga åldersangivelser ska påverka resultatet är att arbeta med ett så stort material som möjligt. Med ett material på 252 inlägg och cirka 14 000 ord per grupp bör eventuella inlägg skrivna av personer ej tillhörande rätt åldersgrupp inte påverka slutresultatet i uppsatsen nämnvärt. Därför tror jag att denna åldersproblematik inte är ett avgörande problem för en sådan här undersökning.

5 Analys

Analysavsnittet är indelat i tre delavsnitt innehållande undersökta språkdrag hämtade från meningsnivå, ordnivå respektive teckennivå. Under varje språkdrag presenteras och jämförs resultaten från de båda undersökta åldersgrupperna.

5.1 Meningsnivå

Som tidigare nämnts består språkdragen på meningsnivå av två olika typer av utelämnningar, nämligen utelämnning av subjekt och utelämnning av verb och formellt subjekt i frågesatser.

5.1.1 Utelämnning av subjekt

Subjektslösa satser är relativt vanligt förekommande i både den yngre och den äldre gruppens inlägg, men som tabell 5.1 visar är fenomenet mer frekvent förekommande i den yngre gruppen. Detta överensstämmer med hypotesen att den yngre gruppen förväntas använda ett mer okonventionellt språk i sina inlägg. Som nämndes i delavsnitt 3.2 ovan är det bara strukna initiala subjekt vilka resulterar i verbinledda påståendesatser som har undersökts. Det ska påpekas att undersökningar av verbinledda påståendesatser har visat att det finns restriktioner gällande vad som kan utelämnas i fundamentalspositionen och att man bland annat därför kan konstatera att det inte rör sig om något ogrammatiskt språkdrag (Mörnsjö 2002:163). Utelämnat subjekt i fundamentalsposition är dock ett fenomen som man knappast finner i neutralt eller formellt skriftspråk utan främst i ledigt skriftspråk och talspråk (Teleman m.fl. 1999:693).

	<i>20-25 år</i>	<i>40+ år</i>
Antal inlägg	81	53
Andel inlägg (%)	32	21
Antal utelämnade subjekt	137	81
Andel av ordmängd (%)	0,97	0,58

Tabell 5.1 Utelämnning av subjekt i respektive åldersgrupp.

I samtliga fall av subjektutelämning i materialet hade den tomma subjektsplassen kunnat ersättas av ett pronomen, och i både den yngre och den äldre gruppen är det i de allra flesta fall det personliga pronomenet *jag* som skribenten har utelämnat. Till de vanligaste undantagen i båda grupperna hör subjektpronomen i tredje person singular (framförallt både referentiellt och icke-referentiellt *det*).

Man finner ingen större skillnad mellan åldersgrupperna när det gäller hur de använder subjektlösa satser, utan den stora skillnaden verkar helt enkelt vara att språkdraget är vanligare förekommande i den yngre gruppen. Det finns heller inte någon skillnad mellan grupperna gällande var i inläggen de subjektlösa meningarna finns. Strukna subjekt som syftar till någonting som är skrivet i ett tidigare inlägg i samtalstråden verkar dock vara ett vanligare fenomen i den yngre gruppen än i den äldre. Exempel (1), som utgörs av ett fullständigt inlägg från den yngre gruppen, visar hur ett utelämnat subjekt kan syfta till något som nämnts tidigare i diskussionen.

(1) Utvecklar ens socialitet väldigt mycket har jag märkt :) (20-25)⁵

Här är det omöjligt att veta vad det utelämnade subjektet egentligen är om man inte har läst tidigare inlägg i samtalstråden, men även om subjektet hade utgjorts av t.ex. ett explicit *det* hade det givetvis varit lika omöjligt att veta vad det syftat till om man inte läst tidigare inlägg.

Subjektutelämning är vanligast i båda grupperna vid korta, ensamma verb i presens som t.ex. *är* och *har* (se tabell 5.2). Även vid mentala verb som *veta*, *hoppas*, *undra* och *tycka* är det relativt vanligt att subjektet *jag* utelämnas.

	20-25 år	40+ år
1.	är	är
2.	har	har
3.	hoppas	vet
4.	undrar	finns
5.	fick	hoppas

Tabell 5.2 Vanligaste verbformerna vid utelämnat subjekt i respektive åldersgrupp.

Undersökningar som gjorts av talad svenska har visat att det absolut vanligaste subjektet i kombination med mentala verb som *veta*, *förstå* och *vilja* är pronomenet *jag* (Dahl 2000:55), och risken att man inte ska förstå att det utelämnade subjektet syftar till skrivaren av inlägget är vid dessa mentala verb mycket liten. Detta visas i exempel (2) nedan från den yngre gruppen med det

⁵ Exempel från foruminläggen återges i originalform utan att stavfel och liknande korrigerats. Eventuella kursiveringar är dock mina för att vid behov markera det aktuella språkdraget i exemplet. (20-25) och (40+) efter exemplen visar vilken åldersgrupp de är hämtade ifrån.

mentala verbet *undra*. Även vid andra verb är det för det mesta inga problem att tolka det underförstådda subjektet, vilket exempel (3) från den äldre gruppen exemplifierar med perceptionsverbet *se*.

- (2) undrar om vad man kan blanda baileys med? vanligtvis tar jag bailyes som snapsar . (20-25)
- (3) Ser att hur mycket man än skriver i bloggen så registrerar inte den hur många tecken man använt. Så även om man skriver 15000 tecken så står det att man använt 0 av 20 000.. (40+)

De verbinledda meningarna med struket subjekt resulterar i att inläggen där de förekommer får en informellare karaktär. Exempel (4) och (5) visar denna informella och avslappnade stil.

- (4) hej hej!! bor inte i gbg, men planen är att flytta dit. sitter i samma situation som du, kompisar som är lite här o där, så jag tänkte att jag kan lika gärna dra jag med => (20-25)
- (5) Kommer precis från Malta, har varit en verklig fin resa. Och Julen fanns där under solen! (40+)

Skribenterna vet givetvis om att de bryter mot den traditionella skriftspråksnormen när de gör sådana här utelämnningar, och man kan därför tänka sig att de mer eller mindre medvetet använder sig av subjektutelämnningar för att markera en informell stil. En annan anledning kan givetvis vara att spara in på antalet tangenttryck under skrivandet. Däremot kan nog inte sparande av utrymme ses som en anledning till fenomenet eftersom det inte råder någon egentlig platsbrist vid kommunikation via internetforum.

I Collins (2005:146) undersökning av internetforuminlägg visade sig subjektlösa meningar vara mindre frekventa i ungdomsforumen än i de mer allmänna forumen, och hon skriver att detta språkdrag inte verkar vara något typiskt ungdomsdrag. Resultatet från min undersökning går alltså i motsatt riktning och pekar mot att subjektlösa meningar är ett fenomen som visst är vanligare bland yngre än bland äldre forumskribenter. De motstridiga resultaten kan delvis bero på att Collin jämför inlägg från ungdomsforum med inlägg skrivna av ej åldersbestämda forumdeltagare, medan jag i denna undersökning jämför två åldersbestämda grupper.

5.1.2 Utelämning av verb och formellt subjekt i frågesatser

I hela materialet förekommer endast 13 fall av utelämning av verb och formellt subjekt i frågesatser, och 12 av dessa fall går att finna i den yngre gruppens inlägg. Eftersom det bara handlar om ett fåtal belägg är det svårt att dra några egentliga slutsatser om denna typ av utelämning, men det verkar trots allt som att man är något mer benägna i gruppen 20-25 år att stryka *är det* eller *finns det* i frågesatser där dessa ord normalt skrivs ut. Det blir alltså ibland en skillnad mellan åldersgrupperna i hur frågor av denna typ ställs, vilket visas i exempel (6) och (7).

- (6) Någon som vet vad den snygga killen med långt hår heter? (20-25)
- (7) finns det nån kille som jobbar i ett tjejrke (40+)

Det ska dock påpekas att frågor av samma typ som i exempel (7), med utsatt verb och formellt subjekt, också förekommer i den yngre gruppens foruminlägg.

5.2 Ordnivå

Under rubriken ordnivå undersöks framförallt stavningen i inläggen. Detta görs genom analys av dragen slarvfel och okonventionella stavningar. Delavsnittet avslutas med en undersökning av språkdraget asteriskuttryck.

5.2.1 Slarvfel

Att göra beräkningar på slarvfel i stavningen är problematiskt eftersom det ibland är svårt att avgöra om en stavning som avviker från stavningsnormen verkligen beror på slarv. Andra tänkbara orsaker kan ju vara omedvetenhet om ordets stavning eller att det helt enkelt handlar om en medveten okonventionell stavningsvariant. De stavningar som jag till slut har räknat som slarvfel är de fall där skribenten bedöms ha kunnat identifiera och därmed korrigera stavfelet vid en korrekturläsning av sitt inlägg. Resultatet presenteras i tabell 5.3.

	<i>20-25 år</i>	<i>40+ år</i>
Antal inlägg	69	61
Andel inlägg (%)	27	24
Antal slarvfel	118	96
Andel av ordmängd (%)	0,83	0,69

Tabell 5.3 Slarvfel i respektive åldersgrupp.

Slarvfel är alltså vanligare i den yngre gruppens inlägg, men som siffrorna visar är det ingen markant skillnad mellan åldersgrupperna. Slarvfelen verkar bero på, förutom bristande korrekturläsning, att det helt enkelt går för snabbt under själva skrivprocessen och fingrarna inte alltid hinner med, vilket resulterar i exempelvis missade tangenttryck eller att fel tangent trycks ner.

Det vanligaste slarvfelet i båda grupperna är utelämnade bokstäver och tecken (37 belägg, 0,26 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 28 belägg, 0,20 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen) följt av överflödiga bokstäver och tecken (29 belägg, 0,21 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 24 belägg, 0,17 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen). Som exempel (8) och (9) visar framstår det som uppenbart att dessa fel beror på slarv när skribenten inte tagit tillräckligt med tid på sig under skrivprocessen och att felen lätt skulle kunna ha identifierats

vid en genomläsning efter skrivandet.

- (8) Det är din studentdag, gör den så rolig och bra du bara kan....den här *dgen* ska handla om dig!! (20-25)
- (9) Så att då börja blänga sig i spegeln och nypa sig i fläsket är bara något tillfälligt nöje, för du *kommaer* snart inte komma ihåg förra *sommarn* så varför hålla på o hålla på. (40+)

Slarvfel som beror på att skribenten tryckt ner fel tangent under skrivandet är ungefär lika vanliga i båda grupperna (16 belägg, 0,11 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 18 belägg, 0,13 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen). Också när det gäller utelämnade ord finner man ingen större skillnad mellan grupperna (12 belägg i den yngre åldersgruppen och 15 belägg i den äldre). I både den yngre och den äldre gruppen är det ofta en preposition som råkar bli utelämnad, vilket resulterar i meningar som exempel (10) och (11) där i båda fallen *på* har utelämnats (markerat med [*på*] i exemplen).

- (10) men det låter ju mycket konstigt att den fosterfamiljen får ha fosterbarn eller rent av egna barn om de blir behandlade [*på*] de sättet . (20-25)
- (11) Att du har dåligt samvete kanske beror [*på*] att du faktiskt tagit avstånd från dina barn med vilje.... (40+)

Avvikelser från stavningsnormen som beror på att tangenter slagits ner i fel ordning, vilket resulterar i omkastade bokstäver och felplacerade mellanslag, är den kategori slarvfel som är ovanligast i materialet (totalt 14 belägg varav 10 i den yngre gruppen). Det finns även relativt få slarvfel i kategorin överflödiga ord i det undersökta materialet (totalt 16 belägg varav 10 i den yngre gruppen). I en del av de fall som ändå förekommer tycks överflödiga ord ha lämnats kvar när skribenten har ändrat sin tankegång under skrivandet och omformulerat sig, vilket det finns exempel på från båda åldersgrupperna:

- (12) Byrokratin har flera syften, dels att dela upp ansvar och kontroll, vilket leder till *ett* en segare myndighetsutövning men också mindre risk för korrupcion. (20-25)
- (13) Låter jag som en moralpredikan? om ni tycker det *så är det* så har detta tydligen träffat mitt i prick. (40+)

För det mesta påverkar inte slarvfelen läsbarheten nämnvärt, varken i den yngre eller äldre gruppens inlägg, men förekomsten av ett stort antal slarvfel i en och samma mening kan dock störa läsningen. Detta visas i passagen ur ett inlägg hämtat från den yngre gruppen i exempel (14) där slarvfel från kategorierna utelämnad bokstav, överflödiga ord och överflödiga bokstav förekommer i en och samma mening. Även när fel tangent har tryckts ner med resultatet att det råkar bli ett annat ord kan läsoplevelsen störas, vilket visas i exempel (15) där fel bokstav har använts och *för* har råkat bli *gör*.

- (14) nu *gr* jag d men *för två* igår då *jaag* tryckte igen så kom d litelite var igen... (20-25)
- (15) hon ska vara hos sina fodervårdar i ett år nu. för att jag inte har riktigt tid & *gör* australien väntar på mej.. (20-25)

Det är intressant att notera att så pass få forumdeltagare verkar korrekturläsa sina inlägg innan de lägger ut dem på forumen för allmän beskådan och att alltså ungefär en fjärdedel av inläggen i de båda åldersgrupperna innehåller minst ett slarvfel. Eftersom forumkommunikation är en asynkron form av datordialoger borde det ju finnas tid till både ett lugnare skrivtempo och till korrekturläsning av inläggen. Det finns stora individuella skillnader mellan olika skribenter när det gäller antalet slarvfel, och det kan tänkas att vissa forumdeltagare ser internetforumen som en offentlig kommunikationsform som kräver att man är noga med att vårda sitt språk och minimera antalet slarvfel, medan andra istället ser forumen som en mer privat kommunikationsform där förekomsten av slarvfel inte spelar någon större roll.

5.2.2 Okonventionella stavningar

Fyra olika kategorier av okonventionella stavningar har undersökts i de båda åldersgruppernas foruminlägg: vardagliga uttalsstavningar, okonventionella uttalsstavningar, okonventionella förkortningar samt emfatiska stavningar (se delavsnitt 3.2). Det handlar alltså, till skillnad mot slarvfelen ovan, om fall där skribenterna medvetet har avvikit från stavningsnormen. Även vid detta språkdrag är det givetvis svårt i vissa fall att avgöra om en stavningsvariant är medveten eller om det handlar om slarvfel, alternativt att skribenten inte vet hur ordet stavas. Som tabell 5.4 visar är okonventionella stavningar vanligare i den yngre gruppens inlägg, vilket går i linje med uppsatsens hypotes.

	20-25 år	40+ år
Antal inlägg	119	90
Andel inlägg (%)	47	36
Antal okonventionella stavningar	340	238
Andel av ordmängd (%)	2,40	1,71

Tabell 5.4 Okonventionella stavningar i respektive åldersgrupp.

Den stora skillnaden mellan de två åldersgrupperna hittar man i kategorin okonventionella uttalsstavningar, som alltså är talspråkshärmande stavningar som inte finns med som alternativformer i *Svenska Akademiens ordlista*. Dessa är betydligt vanligare i åldersgruppen 20-25 år (161 belägg, 1,14 % av ordmängden) än i gruppen 40+ år (85 belägg, 0,61 % av ordmängden). Det verkar alltså som att forumskribenter i den yngre ålderskategorin har närmare till hands att

använda sig av uttalsstavningar som strider mot traditionella stavningsprinciper. Noterbart är att okonventionella uttalsstavningar är den klart vanligast förekommande okonventionella stavningsvarianten i den yngre gruppen, medan vardagliga uttalsstavningar är den vanligaste i den äldre gruppen. I båda gruppernas inlägg är stavningarna *o* (*och*) och *de* (*det*) relativt vanliga, men i den yngre gruppens inlägg hittar man vidare flera belägg på stavningar som *e* (*är*), *va* (*var*), *me* (*med*), *å* (*och*), *ja* (*jag*) och *o* (infinitivmärket *att*), vilka är ovanliga eller inte ens förekommande i materialet från den äldre gruppen. De flesta okonventionella stavningsvarianterna innehåller ett färre antal tecken än sina konventionella motsvarigheter, och just att de kräver ett färre antal tangentslag kan nog ses som en av anledningarna till att skribenter väljer att använda sig av dessa varianter. En annan anledning kan givetvis vara att de ger inläggen en talspråksliknande och informell stil.

Både den äldre och den yngre gruppens inlägg innehåller en del intressanta uttalsstavningar av det ovanligare slaget, varav vissa speglar ett dialektalt uttal. I den äldre gruppen finns exempel som *på'na* (*på henne*) och *grävvarn* (*grävaren*), medan *tatt* (*tagit*) och *nå* (*något*) är hämtade från den yngre gruppen. Stavningar av svaga verbs preteritumformer utan ändelse, som också det är en sorts okonventionell uttalsstavning, förekommer i ett fåtal fall i materialet. I exempel (16) är det preteritumändelsen i *frågade* som har strukits.

- (16) Sökte för ngt helt annat för flera år sen o passade då på att fråga, varför de kändes som de gjorde o varför de gjorde så ont. Läkaren *fråga* då mig om jag hade hört talas om fibromyalgi? (40+)

Även när det gäller vardagliga uttalsstavningar finns det en skillnad mellan de undersökta grupperna, och också den här kategorin är vanligare i den yngre gruppen (120 belägg, 0,85 % av ordmängden) än i den äldre (90 belägg, 0,65 % av ordmängden). Dessa stavningar kan dock inte ses som en lika stor avvikelse från skriftspråksnormen som de övriga kategorierna eftersom de finns med som alternativformer i *Svenska Akademiens ordlista*. Över en tredjedel av det totala antalet vardagliga uttalsstavningar i den äldre gruppen utgörs av stavningen *dom*, och utöver denna stavningsvariant är det bara *sen* och *nån* som har fler än fyra belägg. I den yngre gruppen finns det däremot hela sex vardagliga uttalsstavningar som har minst sju belägg i materialet (*sen*, *dom*, *nån*, *nåt*, *sa* och *mej*), där *sen* och *dom* är klart vanligast och tillsammans utgör nästan hälften av alla belägg i gruppen. Det är dock intressant att man finner ett större antal olika vardagliga stavningsvarianter i den äldre gruppen (21 stycken att jämföra med den yngre gruppens 16), och man hittar lite ovanligare talspråksvärmande stavningar som *lessen*, *sāja* och *verkstan* i den äldre gruppens inlägg. Även de vardagliga uttalsstavningarna ger inläggen en informell karaktär, men eftersom många av dessa stavningsvarianter innehåller lika många eller rent av fler tecken än sina mer konventionella motsvarigheter kan inte sparande av antalet tangentslag ses som en lika trolig

anledning till användandet som vid de okonventionella uttalsstavningarna ovan.

Fallen av okonventionella förkortningar är betydligt färre i materialet än de uttalshärmande stavningarna (23 belägg, 0,16 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 16 belägg, 0,12 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen). Förkortningar som *oxå* (*också*) och *lr* (*eller*) hittar man i båda gruppernas inlägg, medan *d* (*de/det*) bara går att finna hos den yngre gruppen.

De emfatiska stavningarna utgörs av fall där skribenten försöker härma talspråkets betoning och framhäva vissa ord genom versaler och/eller upprepning av samma bokstav. Detta är den enda av de undersökta okonventionella stavningarna som används mer frekvent i den äldre gruppens inlägg (47 belägg, 0,34 % av ordmängden) än i den yngre gruppens (31 belägg, 0,25 % av ordmängden). De emfatiska stavningarna används på ett liknande sätt av skribenterna i de båda grupperna, och både i den yngre och den äldre gruppen är användning av versaler den vanligaste emfatiska stavningsmetoden. Resultatet blir alltså att ordet framhävs på ett sätt som påminner om talspråkets betoning, vilket exempel (17) och (18) visar.

(17) Det är *ALLTID* du som förälder som har ansvaret! Inte barnen. (40+)

(18) Jag väntar också barn och är *ENSAM*, va glad för att du inte har det så. (20-25)

Som tidigare nämnts använder skribenterna i åldersgruppen 40+ år sig av ett större antal olika vardagliga stavningsvarianter än gruppen 20-25 år, och detta gäller även de övriga undersökta stavningskategorierna. Totalt finner man 96 olika okonventionella stavningar i den äldre gruppens material jämfört med 78 hos den yngre gruppen, och detta alltså trots att det är betydligt vanligare hos de yngre att stava okonventionellt. Det här faktumet tyder på att skribenter i den yngre ålderskategorin i större utsträckning utgår ifrån en begränsad mängd okonventionella stavningsvarianter som de frekvent använder sig av och att dessa vanligt förekommande stavningsvarianter kanske är mer accepterade inom denna grupp. Det stora antalet olika stavningar i gruppen 40+ år tyder vidare på en kreativitet att finna nya alternativa stavningsvarianter i denna grupp.

Samtliga undersökta okonventionella stavningsvarianter resulterar i en informell stil i inläggen, och som nämdes ovan kan man nog, precis som i fallet med utelämnade subjekt, i många fall se dessa stavningar som en medveten strategi hos skribenterna för att ge inläggen en informell och talspråksliknande stil. Detta är särskilt tydligt i inlägg som innehåller ett stort antal okonventionella stavningar vilket exempel (19) visar.

(19) aa man brukar råka köpa *dom såna* ibland *ja* håller *me*... Men mandariner då,, *va* gillar du *dom*,...??
(20-25)

Eftersom den yngre gruppens inlägg innehåller fler fall av okonventionella stavningar än den äldre gruppens, både när det gäller andel inlägg och andel av ordmängden, är denna informella stil givetvis mer påtaglig i denna grupp.

5.2.3 Asteriskuttryck

Undersökningen av materialet visar att asteriskuttryck för känslor eller handlingar är ett ovanligt fenomen i forumkommunikationen, vilket även tidigare undersökningar av svenska internetforum har visat (Collin 2005:179; Karlsson 2007:20). Totalt finns det endast två belägg i materialet, båda i åldersgruppen 20-25 år, och dessa återges tillsammans med sin kontext i exempel (20) och (21) nedan. I exempel (20) är det en känsla som beskrivs mellan asteriskerna medan det är en handling i exempel (21).

- (20) har kvar hans aska me en fin vas som står fortfarande i vårt sovrums me foto.. även en tatto på vänster armen **stolt** han va den bästa kanin jag har haft. (20-25)
- (21) Tack vad gulligt att du skrev, det värmdede! Jätte tack igen **kram** (20-25)

Man hittar även ett fall i den äldre gruppens inlägg där ett ord är skrivet inom asterisker, men i detta fall, som återges i exempel (22), används asteriskerna för att ge en sorts kontrasterande betoning av ordet och liknar därför mer de emfatiska stavningarna som undersöktes ovan än uttrycken för känslor och handlingar i exempel (20) och (21).

- (22) Att försöka få ihop livspusslet när den första förälskelsen har lagt sig och partnern visade sig (minst) lika mänsklig som en själv, när fördelning av blöjbyten och städning, tvätt och matlagning tränger undan drömmarna om självförverkligande - då är det riktigt tufft. När man så flyttat isär - **det** är förhållandevis lätt! - visar det sig att livet inte blir mycket enklare för det. (40+)

Eftersom beläggen på asteriskuttryck är så pass få i materialet kan man givetvis inte dra några slutsatser om detta språkdrag gällande skillnader mellan åldersgrupperna.

5.3 Teckennivå

Nedan presenteras de undersökta språkdragen på teckennivå. Dessa är i tur och ordning okonventionell interpunktion, utelämnade mellanrum, gemener istället för versaler, symboler som ersätter ord samt smilisar.

5.3.1 Okonventionell interpunktion

Som nämndes i delavsnitt 3.2 är det fyra olika typer av okonventionell interpunktion som jag har letat efter i de båda åldersgruppernas foruminlägg: utelämnad interpunktion, upprepade punkter,

upprepade/blandade fråge- och utropstecken samt överflödigt mellanrum före skiljetecken. Totalt visade det sig vara betydligt vanligare i gruppen 20-25 år att använda sig av dessa interpunktionstekniker, men som tabell 5.5 visar är okonventionell interpunktion ett vanligt förekommande språkdrag även i den äldre gruppen, och mer än hälften av inläggen i båda grupperna innehåller draget.

	20-25 år	40+ år
Antal inlägg	171	128
Andel inlägg (%)	68	51
Antal fall av okonventionell interpunktion	436	298
Andel av ordmängd (%)	3,08	2,15

Tabell 5.5 Okonventionell interpunktion i respektive åldersgrupp.

Den kategori som har flest belägg i materialet är upprepade punkter (192 belägg, 1,36 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 135 belägg, 0,97 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen). Även om fenomenet är vanligare i den yngre gruppen finner man de mest extrema fallen i den äldre med exempel på upp till femton punkter i följd. Annars är det vanligast med tre punkter i följd i den äldre gruppen medan de flesta fallen i den yngre gruppen utgörs av två punkter. All användning av mer än en punkt kan dock inte bedömas som lika okonventionell. Man kan läsa i böcker som *Svenska skrivregler* (2000:141f) att tre punkter kan användas för att markera att en mening eller ett ord inte avslutats eller för att markera paus eller avbrott. I dessa fall, förutom vid avbrutna ord, rekommenderas dock att de tre punkterna föregås av mellanslag, vilket oftast inte är fallet i det undersökta materialet.

Anledningarna verkar vara flera till att forumdeltagare använder sig av mer än en punkt i följd i sina inlägg, och det är svårt att urskilja någon skillnad i användandet mellan åldersgrupperna. Ett syfte kan tänkas vara att skribenten medvetet försöker skapa en informell och avslappnad känsla i inlägget med hjälp av upprepade punkter. Detta kan vara fallet i exempel (23), där varje meningsslut markeras med upprepade punkter, och (24), där upprepade punkter även används inuti meningen. Ett annat syfte kan vara att skapa pauser för exempelvis eftertanke, vilket kan tänkas vara fallet i exempel (25) och (26).

- (23) Vet inte vad de kostar... är själv i full färd att kolla upp sånt där... men de viktigaste är hepatit A och B...
Sen kanske malaria och Tyfus... (20-25)
- (24) Att hans morsa...dvs din förra fru...gjort livet med din son i unga år till, vad jag antar, ett lätt helvete för dig...är faktiskt heller inte längre någon ursäkt... (40+)
- (25) antingen så fortsätter du att nöja dig med det lilla ytliga uppmärksamheten du får, eler så går du vidare..

jag skulle ha valt det alterbnativet som jag blev minst sårad av... (20-25)

- (26) Men här är det fruktansvärt tomt och tyst och det har varit näst intill omöjligt att inte börja gråta när någon önskat mig en God Jul. Visserligen i all välmening, men det känns som ett hän... (40+)

Även upprepade och blandade utrops- och frågetecken är vanligare i den yngre gruppen (42 belägg, 0,30 % av ordmängden) än i den äldre (27 belägg, 0,19 % av ordmängden). I den yngre gruppen utgörs majoriteten av beläggen av upprepade frågetecken medan upprepade utropstecken är vanligast i den äldre gruppen. Syftet är givetvis att ge extra tryck till frågor respektive påståenden/utrop/uppmaningar. Upprepning och blandning av frågetecken och utropstecken kan dock inte ses som lika avvikande från interpunktionsnormen som de andra kategorierna eftersom fenomenet exempelvis tas upp i *Svenska skrivregler* (2000:167). Boken råder en dock till att vara sparsam i användandet av detta drag.

Till utelämnad interpunktion har de fall räknats där förväntat skiljetecken har utelämnats. När det gäller utelämnade kommatecken har bara utelämnat komma vid uppräknningar räknats med eftersom kommateringsnormen i många fall är en bedömningsfråga (se *Svenska skrivregler* 2000:167ff). Totalt är fenomenet att utelämna skiljetecken betydligt vanligare i den yngre gruppen (175 belägg, 1,24 % av ordmängden) än i den äldre (111 belägg, 0,80 % av ordmängden).

Eftersom man nog kan anta att forumskribenterna vet om att en mening ska avslutas med stort skiljetecken måste fenomenet utelämnad interpunktion ses som en mer eller mindre medveten strategi. En anledning kan vara att ge inläggen en informell och ledig stil, vilket ofta också resultatet blir. En annan anledning kan vara att spara in på antalet tangenttryck vid skrivandet av inläggen. Man kan tänka sig att utelämnade skiljetecken i forumkommunikation är en interpunktionsteknik som är inspirerad av datordialoger som sms, där platsbrist och tidsbrist ofta resulterar i att exempelvis punkt vid meningsslut utelämnas (Hård af Segerstad 2002:215).

Vissa skribenter kombinerar utelämnat stort skiljetecken med liten initial bokstav i efterföljande mening. Detta kan resultera i att läsaren av inlägget får problem med att förstå var meningarna börjar och slutar, vilket givetvis påverkar läsningen. De mest extrema fallen av utelämnade skiljetecken i kombination med liten bokstav finner man i den yngre gruppens inlägg. Exempel (27) nedan, från just den yngre gruppen, visar hur denna avsaknad av skiljetecken och versaler kan försvåra läsningen av ett inlägg. Lägg även märke till den informella och lediga stilen som dessa språkdrag ger upphov till.

- (27) ja men då man blir gammal kan det vara kul ändå å läsa kanske jag vet inte själv skulle jag aldrig orka skriva dagbok (20-25)

Avsaknad av skiljetecken och versaler resulterar i någonting som påminner om satsradning, vilket

även Collin (2005:169f) konstaterar i sin undersökning av internetforum. Man hade därför kunnat se exempel (27) som ett inlägg med en enda lång mening full av satsradningar som inte markerats med kommatecken, vilket annars är brukligt. Satsradning är ett fenomen som kan fungera som ett effektivt stilmedel, men som enligt *Språkriktighetsboken* (2005:334) ofta används i för stor utsträckning och på olämpliga ställen i texten av ovana skribenter.

När utelämnat stort skiljetecken kombineras med stor initial bokstav i efterföljande mening påverkas inte läsbarheten lika mycket, vilket visas i exempel (28).

- (28) Men detta är 12 år sedan, efter det så har han inte tagit en enda tablett Nu har läraren satt en diagnos på honom att risken för ett återfall är så stor att han måste gå en 12-steps behandling och då hos en fd lärare med eget företag i behandlingsbranchen för detta. (40+)

Överflödigt mellanrum före skiljetecken är den kategori okonventionell interpunktion som är ovanligast i materialet (27 belägg, 0,19 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 25 belägg, 0,18 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen). Fenomenet är alltså ungefär lika frekvent förekommande i båda åldersgrupperna. Som några av de hittills undersökta språkdragen har visat så verkar sparande av antalet tangenttryck vara en anledning till att medvetet använda sig av okonventionella språkdrag, men det här språkdraget innebär istället ett extra tangenttryck före varje skiljetecken. De överflödiga mellanrummen före skiljetecknen verkar inte heller ha någon annan uppenbar effekt som att t.ex. göra texten mer informell. Därför kan man tänka sig att detta språkdrag i många fall istället kan vara ett resultat av antingen slarv eller också av att skribenten inte känner till regeln vid datorskrivande att skiljetecken inte ska föregås av något mellanslag. Speciellt när denna okonventionella interpunktionsteknik förekommer vid upprepade tillfällen i ett och samma inlägg kan man anta att skribenten inte känner till denna regel. Exempel (29) utgörs av ett utdrag från ett sådant inlägg.

- (29) DE fick samma fråga .Skulle du vilja leva om ditt liv .En dam svarade ,OOONEJ DET SKULLE JAG INTE ORKA (40+)

I detta exempel har de överflödiga mellanrummen kombinerats med utelämnade mellanrum efter skiljetecknen (se nästa delavsnitt).

5.3.2 Utelämnade mellanrum

Tre olika kategorier av utelämnade mellanrum har undersökts i de två åldersgruppernas foruminlägg: utelämnade mellanrum efter skiljetecken, utelämnade mellanrum före och efter parentes samt utelämnade mellanrum mellan ord. Tabell 5.6 visar resultaten från de båda gruppernas inlägg.

	<i>20-25 år</i>	<i>40+ år</i>
Antal inlägg	47	48
Andel inlägg (%)	19	19
Antal utelämnade mellanrum	101	139
Andel av ordmängd (%)	0,71	1,00

Tabell 5.6 *Utelämnade mellanrum i respektive åldersgrupp.*

Tabellen visar att gruppen 40+ år i större utsträckning än gruppen 20-25 år utelämnar normalt obligatoriska mellanrum. Resultaten från detta språkdrag talar alltså emot hypotesen att den äldre gruppen förväntas följa den traditionella skriftspråksnormen i större utsträckning än den yngre. Om man undersöker de enskilda inläggen närmare visar det sig att det finns ett fåtal skribenter i den äldre gruppen som konsekvent utelämnar mellanrum efter skiljetecken och på så sätt höjer antalet belägg i gruppen. Exempel (30) utgörs av ett utdrag ur ett inlägg från en sådan skribent (se även exempel (29) ovan).

- (30) Jag bor mitt i ett vargrevir har inte fått se dom ännu,men däremot sett spår och hört dom.Det var mäktigt.Björn har jag sett några gånger,det var också mäktigt.Jag går ofta i skogen,och har får och hundar,jag har även varit utan ström på stänget runt fåren och ändå har inget hänt. (40+)

Man kan tänka sig att skribenten i detta och liknande fall inte känner till normen vid datorskrivande att skiljetecken ska efterföljas av mellanrum. I inlägg där mellanrum har glömts bort efter endast ett skiljetecken kan istället slarv ses som den troliga orsaken. Totalt sett är utelämnade mellanrum efter skiljetecken den klart vanligaste kategorin av utelämnade obligatoriska mellanrum i båda grupperna (71 belägg, 0,50 % av ordmängden i den yngre åldersgruppen och 104 belägg, 0,75 % av ordmängden i den äldre åldersgruppen).

Även när det gäller utelämnade mellanrum vid parentes kan okunskap om normen ses som en trolig orsak. I exempel (31) har både mellanrummet före och efter parentesen utelämnats av skribenten.

- (31) Å du, jag ska säga dig att i går hade hon knycklat till backspegeln på bilen(igen)mot garageporten så i dag är bilen på verkstan. (40+)

Också den här kategorin utelämnade mellanrum är vanligare förekommande i den äldre gruppens inlägg, även om antalet belägg är få i hela materialet (totalt 19 belägg varav 15 i den äldre gruppen).

När mellanrum har utelämnats mellan ord kan man anta att slarv under skrivandet följt av utebliven korrekturläsning av inlägget oftast är den troliga orsaken inom båda grupperna. Exempel (32) och (33) visar utelämnade mellanrum mellan ord som antagligen hade uppmärksammas av

skribenten vid en genomläsning av inlägget efter skrivandet. I andra fall, som t.ex. vid avsaknad av mellanrum mellan siffror och procenttecken, rör det sig troligen istället om att skribenten inte känner till normen.

(32) *Välkommenin* till klubben (20-25)

(33) är ju ett väldigt *populärtprogram* så jag kan inte tänka mig att denna gång var sista gången. (40+)

Till skillnad mot övriga kategorier av utelämnade mellanrum är utelämnade mellanrum mellan ord vanligare i den yngre gruppen (26 belägg, 0,18 % av ordmängden) än i den äldre (20 belägg, 0,14 % av ordmängden).

5.3.3 Gemener istället för versaler

Användande av liten bokstav där man normalt förväntar sig stor (alltså i början av meningar och vid egennamn) är ett språkdrag som är betydligt vanligare i gruppen 20-25 år än i gruppen 40+ år, vilket framgår av tabell 5.7.

	20-25 år	40+ år
Antal inlägg	135	69
Andel inlägg (%)	54	27
Antal fall av gemener istället för versaler	446	156
Andel av ordmängd (%)	3,15	1,12

Tabell 5.7 Gemener istället för versaler i respektive åldersgrupp.

Tabellen visar att över hälften av inläggen i den yngre gruppen innehåller minst ett exempel på det aktuella språkdraget. I exempel (27) ovan såg vi ett utdrag från ett inlägg där gemener användes konsekvent, och i den yngre gruppen finner man många liknande inlägg. I nämnda exempel kombinerades språkdraget med utelämnad interpunktion, men det är ännu vanligare att gemener istället för versaler används tillsammans med skiljetecken (se exempel (34) nedan). Även i den äldre gruppen finner man en del liknande inlägg där endast gemener används.

(34) fattar faktiskt inte hur du tänker? du påverkar ju staten när du går och röstar, din röst styr vad staten ska vara eller icke vara. kapitalistiska ekonomitankar är skadliga, vet inte om någon fransk ekonom har sagt det men det tror jag iaf.. (20-25)

Som framgår av exemplet väljer skribenten ibland att skilja satserna åt med kommatecken, vilket resulterar i satsradning, och ibland med stort skiljetecken, men aldrig med stor bokstav. Det finns flera exempel i materialet på skribenter som på detta sätt använder gemener istället för versaler och

satsradning i sina inlägg, och man kan därför se ett eventuellt samband mellan dessa två fenomen. Kanske är det så att dessa skribenter inte gör så stor skillnad mellan användning av kommatecken och punkt och därför, precis som efter kommatecken, väljer att använda liten bokstav efter punkt.

Som diskuterades ovan resulterar användning av gemener istället för versaler i att inläggen får en mer informell stil, och just detta kan vara en annan anledning till att fenomenet är så pass vanligt. Ytterligare en anledning kan tänkas vara att spara in på antalet tangenttryck under skrivandet genom att inte behöva trycka ner shift-tangenten.

I båda grupperna finner man inlägg där den allra första meningen markeras med stor bokstav medan detta inte görs i resten av inlägget. Man finner även inlägg där varje nytt stycke markeras med stor bokstav men där övriga meningsinledningar inte markeras. Vidare varierar vissa forumskribenter på ett till synes mer slumpartat sätt mellan versaler och gemener i början av meningar. Även sådana inlägg finner man i båda grupperna, men de är vanligare i den yngre gruppen där också exempel (35) är hämtat ifrån.

- (35) Som hos många andra fall har vi en lång och taggig historia som har sårat oss båda väldigt mycket. Så antingen får han ta en behandling, hans sista chans att få se mig igen. senast jag pratade med honom var för snart 3 år sedan. men eftersom min mamma har kontakt med honom så har väl jag också kontakt med honom på ett sett komplicerat men ja. nu till det viktiga. Jag vill veta allt om behandlingar och om det kostar. (20-25)

Det är svårt att se att någon medveten strategi skulle ligga bakom användningen av gemener i början av vissa meningar i exemplet ovan. I sådana här fall verkar det istället helt enkelt röra sig om att skribenten ibland tänker på att trycka ner shift-tangenten i meningsinledningar och ibland inte.

5.3.4 Symboler som ersätter ord

Användande av olika sorters symboler istället för ord kan antagligen ses som en strategi från skribentens sida för att spara in på antalet tangenttryck under skrivandet. Detta språkdrag är vanligare i den yngre gruppen, men som tabell 5.8 visar är antalet belägg i hela materialet relativt få.

	<i>20-25 år</i>	<i>40+ år</i>
Antal inlägg	9	6
Andel inlägg (%)	4	2
Antal ordersättande symboler	23	8
Andel av ordmängd (%)	0,16	0,06

Tabell 5.8 Symboler som ersätter ord i respektive åldersgrupp.

Den vanligaste ordersättande symbolen i den yngre gruppen är &-tecknet (som inte har ett enda belegg i den äldre gruppen). Vidare används matematiska tecken som + och = istället för ord av vissa skribenter i båda åldersgrupperna. I exempel (36) och (37) används =-tecknet istället för *vilket är* respektive *vilket innebär*.

(36) Jag vet jag snoka i hans mobil=fult men sant. (20-25)

(37) Man talar om individen samtidigt som man har ett starkt kollektivistiskt tänkande (=krav på individen)! (40+)

Även pilar som t.ex. teckenkombinationen => förekommer i vissa inlägg. Dessa används i betydelsen (*vilket*) *blir*.

5.3.5 Smilisar

Smilisar används i betydligt högre utsträckning i den yngre gruppen än i den äldre, vilket framgår av tabell 5.9.

	20-25 år	40+ år
Antal inlägg	57	25
Andel inlägg (%)	23	10
Antal smilisar	69	31
Andel av ordmängd (%)	0,49	0,22

Tabell 5.9 Smilisar i respektive åldersgrupp.

I båda åldersgrupperna är smilisar som uttrycker positiva känslor de absolut vanligaste. På Lunarstorms Diskus, där man kan välja att infoga olika förprogrammerade grafiska smilisar när man skriver sitt inlägg, är en leende smilis (se exempel (38) nedan) populärast i båda grupperna, medan teckenmotsvarigheterna :) och :-) är vanligast i materialet från Passagens Debatt. Dessa leende smilisar används i både den yngre och den äldre gruppen för att exempelvis visa att det man har skrivit inte ska tas så allvarligt eller bara för att markera en positiv, vänskaplig sinnesstämning i sitt meddelande. På så sätt bidrar smilisarna till en informell stil i foruminläggen. Exempel (38) visar hur en leende smilis används för att överdriften i slutet av inlägget ska tolkas skämtsamt, medan exempel (39) visar en leende smilis som hjälper till med att förmedla en glad och optimistisk ton i den avslutande lyckönsningen.

(38) Har du testat någon av lush's lotioner? De har bland annat en som heter "Karma" som doftar så gott så man blir förbannad 🤬 (40+)

(39) Vae det för vänner som skulle göra så?? Skit fullständigt i dom! Lycka till =(20-25)

Smilisar som uttrycker negativa känslor är relativt ovanliga i materialet om man jämför med antalet positiva, och de allra flesta beläggen som man hittar återfinns i den yngre gruppen (nio stycken att jämföra med två i den äldre gruppen). Dessa används främst för att markera att man är ledsen eller upprörd över något i sitt inlägg. En ledsen smilis kan också användas för att visa medlidande, vilket görs i exempel (40) där en skribent ställer en fråga om en annan forumdeltagares bortgångna husdjur.

(40) hur gammal blev din lilla söte? 🐶 (20-25)

Även om en vanlig glad smilis är absolut vanligast finner man en stor variationsrikedom i båda åldersgrupperna med en hel del smilisar som bara har ett eller ett fåtal belegg i materialet. Exempel på dessa ovanligare smilisar är ;P ;) :S och :-|. Den extremt glada smilisen ;-))))) från ett inlägg i den äldre gruppen visar på den kreativitet som man finner bland forumdeltagarna när det gäller att hitta nya uttryckssätt.

6 Sammanfattning och slutdiskussion

I denna uppsats har språket i 504 internetforuminlägg skrivna av personer i åldrarna 20-25 år och 40 år och äldre undersökts med metoder som till stor del följer Lotta Collins (2005) modell för analys av forumspråk. I min analys är det bara inläggens språkliga form som har varit av intresse, och denna har undersökts genom att förekomsten av tio olika okonventionella språkdrag hämtade från menings-, ord- och teckennivå har analyserats. Uppsatsens syfte har varit att svara på frågan om ett samband finns mellan språket i internetforuminlägg och skribentens ålder och vad det i så fall är som karakteriserar inlägg skrivna av de yngre respektive de äldre forumdeltagarna.

Analysen av inläggen visar att det finns ett tydligt samband mellan språket i inläggen och skribentens ålder. Detta samband stämmer väl överens med uppsatsens hypotes då den yngre gruppen forumdeltagares inlägg karakteriseras av ett stort antal okonventionella språkdrag som anses vara typiska för datorialoger, medan den äldre gruppens inlägg innehåller färre sådana okonventionella språkdrag och alltså istället har ett språk som i högre utsträckning följer den traditionella skriftspråksnormen. Av de tio undersökta okonventionella språkdragen hade åtta stycken minst 30 belegg i hela materialet, och bland dessa visar sig hela sju stycken vara vanligare i gruppen 20-25 år än i gruppen 40+ år. Dessa sju språkdrag är utelämnning av subjekt, slarvfel, okonventionella stavningar, okonventionell interpunktion, gemener istället för versaler, symboler

som ersätter ord samt smilisar. Det enda undersökta språkdraget som är mer frekvent förekommande i den äldre gruppens inlägg är utelämnade mellanrum. Man ska dock inte glömma bort att det finns en stor individuell skillnad från person till person och att det finns en hel del inlägg även i den äldre gruppen som innehåller ett språk som på flera sätt bryter mot den traditionella skriftspråksnormen.

Om man ser till *hur* skribenter i de båda åldersgrupperna använder sig av de okonventionella språkdragen i sina inlägg är det oftast svårt att finna någon tydlig skillnad mellan grupperna. När skribenter från den äldre gruppen använder de undersökta språkdragen verkar de göra detta på ett liknande sätt som skribenter från den yngre gruppen. Man finner exempel på samma lekfullhet och kreativitet i båda grupperna när det gäller att hitta nya sätt att uttrycka sig på. Den stora skillnaden verkar helt enkelt vara att yngre forumdeltagare använder de okonventionella dragen i större utsträckning.

Som nämndes i delavsnitt 2.3 ovan visade Collins (2005:190) undersökning av internetforuminlägg att okonventionella språkdrag som medvetet används för att förmedla en informell och talspråksimiterande stil var vanligare bland ungdomar, medan okonventionella språkdrag som beror på slarv och skrivhastighet var jämnare fördelat över materialet. Om man delar in språkdragen (och även underkategorierna till dessa språkdrag i de fall där sådana förekommer) efter vad man kan bedöma att huvudorsaken till att de används är, finner man ett liknande samband i min undersökning.⁶ De undersökta språkdrag som kan bedömas resultera i en informell och/eller talspråksliknande stil i inläggen är nämligen (med ett undantag) mer frekvent förekommande i den yngre gruppen. Dessa är subjektutelämning, vardagliga och okonventionella uttalsstavningar, okonventionella förkortningar, upprepade punkter, upprepade/blandade utrops- och frågetecken, utelämnad interpunktion, gemener istället för versaler, symboler som ersätter ord samt smilisar. Enda undantaget är de emfatiska stavningarna som är vanligare i den äldre gruppen. Det förefaller alltså som att yngre datoranvändare i högre utsträckning bedömer att en informell och ledig stil är att föredra vid forumkommunikation.

Om man ser närmare på de språkdrag där skillnaden mellan åldersgrupperna är särskilt stor märker man att flera av dessa innebär att skribenten sparar in på antalet tangentslag under skrivandet. Bland annat är gemener istället för versaler, okonventionella uttalsstavningar, utelämning av subjekt och symboler som ersätter ord tangentslagssparande drag som är betydligt vanligare i den yngre gruppen. Även utelämnad interpunktion och okonventionella förkortningar är vanligare i gruppen 20-25 år. Att spara in på antalet tangentslag verkar således vara populärare

6 Jag gör en något annorlunda tolkning av vissa av språkdragen jämfört med Collin (2005) och menar till exempel att subjektutelämning främst kan ses som en mer eller mindre medveten strategi för att uttrycka sig informellt och för att spara in på antalet tangentslag. Bara språkdrag med 30 belägg eller fler i hela materialet har tagits i beaktning här, och eftersom även underkategorier räknas med rör det sig om totalt 17 olika språkdrag.

bland yngre forumskribenter.

Även de okonventionella språkdrag som man kan härleda till slarv under skrivandet är vanligare i den yngre gruppen, men skillnaden mellan yngre och äldre skribenter är inte lika stor som när det gäller språkdrag som kan tänkas bero på informalitet och/eller tangentslagssparande. Utelämnade mellanrum mellan ord, utelämnade bokstäver/tecken och överflödiga bokstäver/tecken är något vanligare i den yngre gruppen medan att råka använda fel bokstav/tecken är något vanligare förekommande bland äldre skribenter.

De undersökta okonventionella språkdrag som kan tänkas bero på osäkerhet eller okunskap om normen är överflödiga mellanrum före skiljetecken och utelämnade mellanrum efter skiljetecken. Av dessa är det förra något vanligare i den yngre gruppen och det senare betydligt vanligare i den äldre. Man kan med utgångspunkt i dessa resultat spekulera i att okonventionellt språk som kan tänkas bero på osäkerhet gällande normen vid datorskrivande åtminstone är lika vanligt, om inte vanligare, bland äldre forumdeltagare, även om man här ska vara försiktig med att dra några slutsatser eftersom det endast rör sig om två språkdrag i denna kategori.

Sammanfattningsvis verkar alltså yngre forumskribenter i större utsträckning än äldre använda okonventionella språkdrag i sina inlägg i syftet att skapa en mer informell stil i inläggen och för att spara in på antalet tangenttryck under skrivandet. Vidare verkar skillnaden mellan yngre och äldre skribenter inte vara lika stor när det gäller okonventionellt språk som beror på slarv eller på osäkerhet om hur normen ser ut.

En intressant fråga som väcks av dessa resultat är varför en informell stil är så pass vanlig bland yngre forumskribenter men inte lika vanlig bland äldre. Man kan spekulera i att yngre forumdeltagare i större utsträckning ser internetforumen som en privat kommunikationsform (som råkar ske på en offentlig arena) och att det avslappnade, informella och talspråksliknande språket i deras inlägg är ett resultat av att en sådan syn på kommunikationsformen tillåter ett privat språkbruk. Samtidigt tar kanske äldre forumdeltagare större hänsyn till att inläggen finns kvar på forumen efter skrivandet och att vem som helst kan läsa dem och ser kanske i större utsträckning internetforumen som en offentlig kommunikationsform som kräver ett mer formellt språkbruk. Här kan man dra paralleller till undersökningar av ungdomars talspråk som visar att unga ofta använder ett språk med okonventionella drag som på olika sätt avviker från det så kallade vuxenspråkets normer. Detta tros bland annat bero på att det bland yngre anses prestigefullt att våga bryta mot vuxenspråkets normer för att bland annat markera grupptillhörighet (Kotsinas 1996:164f). Även om den yngre gruppen i min undersökning nog är något äldre än vad man normalt brukar definiera som talare av ungdomsspråk kan möjligtvis ett liknande resonemang föras kring de yngre forumskribenternas okonventionella språkbruk. Kanske anses det prestigefullt bland yngre forumdeltagare att våga bryta mot den traditionella skriftspråksnormen och uttrycka sig på ett mer

informellt och talspråksliknande sätt. Vidare kanske vissa yngre datoranvändare till och med känner sig mer eller mindre tvingade till att använda sig av ett okonventionellt språk i sina inlägg för att bli accepterade och tagna på allvar på internetforumen.

Som diskuterades ovan i undersökningen av slarvfel i materialet (se 5.2.1) finns det dock troligtvis en stor individuell skillnad från person till person när det gäller synen på internetforum som en privat eller offentlig form av kommunikation, och som tidigare konstaterats finner man en hel del inlägg även i den äldre gruppen som innehåller ett informellt språkbruk och/eller slarvfel och många inlägg i den yngre gruppen som är helt fria från detta. Därför måste man konstatera att undantagen är många från generaliseringen att yngre ser internetforum som en privat kommunikationsform medan äldre ser den som en offentlig. Eftersom så pass många inlägg i den äldre gruppen innehåller okonventionella drag måste det också anses vara fel att kalla det okonventionella forumspråket för ett ungdomsspråk.

En annan intressant fråga som väcks av resultaten i undersökningen är varför det verkar vara så viktigt bland yngre forumskribenter att skriva det man vill ha sagt med så lite möda och få tangentslag som möjligt. Tangentslagssparande verkar som sagt inte vara motiverat vare sig av någon uppenbar platsbrist eller tidsbrist under skrivandet av foruminläggen. Det är möjligt att denna skillnad mellan yngre och äldre forumskribenter istället har att göra med att vissa skribenters språk är påverkat av språket från andra sorters datordialoger. Som jag nämnde i inledningen kommer olika generationers datoranvändare till internetforumen med varierande tidigare erfarenhet av datorer och internet, och det är möjligt att påverkan från andra sorters datordialoger är större bland yngre datoranvändare eftersom de troligen har större erfarenhet av kommunikation via exempelvis chatt och sms, där t.ex. tangentslagssparande är mer motiverat. Den mer informella stilen bland yngre forumskribenter kan också den tänkas ha ett samband med en eventuellt större språklig inspiration från privatare former av datordialoger. För att med säkerhet kunna bekräfta dessa samband krävs dock vidare forskning i denna fråga.

Litteratur

Primärmaterial:

Internetforuminlägg hämtade 2008-02-06 från:

Lunarstorms Diskus: <http://www.lunarstorm.se/>

Passagens Debatt: <http://debatt.passagen.se/>

Sekundärlitteratur:

Collin, Lotta (2005). *Variation i webbdiskussion. En fallstudie av kontext, funktion och form i diskussionsforum om diabetes*. Åbo: Åbo Akademis förlag.

Dahl, Östen (2000). "Egophoricity in discourse and syntax", i: *Functions of Language 7.1 2000*, 37-77. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Hellspong, Lennart & Ledin, Per (1997). *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Hård af Segerstad, Ylva (2002). *Use and Adaptation of Written Language to the Conditions of Computer-Mediated Communication*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet: Institutionen för lingvistik.

Karlsson, Lynn (2007). "På spaning efter det svenska språket på Internet. En undersökning av chattar och diskussionsforum." C-uppsats, Lunds universitet: Språk- och Litteraturcentrum, Nordiska språk.

Kotsinas, Ulla-Britt (1996). *Ungdomsspråk*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.

Mörnsjö, Maria (2002). *VI Declaratives in Spoken Swedish. Syntax, Information Structure, and Prosodic Pattern*. Doktorsavhandling, Lunds universitet: Institutionen för nordiska språk.

Nilsson, Martin & Weckman, Tommy (2007). "Talspråksdrag på internetforum." B-uppstas, Lunds universitet: Språk- och Litteraturcentrum, Nordiska språk.

Severinson Eklundh, Kerstin (1997). "Samtalsmönster i elektroniska nätverk", i: Josephson, Olle (red.), *Svenskan i IT-samhället*, 119-137. Uppsala: Hallgren & Fallgren.

Språkkriktighetsboken (2005). Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (2006). Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden (2000). Stockholm: Liber.

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan, Andersson, Erik (1999). *Svenska Akademiens grammatik 4. Satser och meningar*. Stockholm: Norstedts Ordbok.